

Verkennd Ecologisch Onderzoek Westeinde 12 Waarder

Colofon

Titel	Verkenkend Ecologisch Onderzoek incl. Westeinde 12 Waarder
Status rapport	Definitief
Projectnummer	23A150
Datum uitgave	Januari 2024
Samengesteld door	Pim Leber, medewerker Watersnip Advies Quinn van Etten, adviseur Watersnip Advies
Foto's	Watersnip Advies
Naam en adres opdrachtgever	Aannemingsbedrijf Verburg B.V. Westeinde 12 3466NM Waarder
Contactpersoon opdrachtgever	K. Verburg

Alle auteursrechten ten aanzien van dit rapport worden uitdrukkelijk voorbehouden. Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van Watersnip Advies, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

De inhoud van dit advies is met uiterste zorg samengesteld. Watersnip Advies sluit alle aansprakelijkheid uit voor enigerlei directe of indirecte schade, van welk aard dan ook, die onverhoopt zou kunnen voortvloeien uit of verband houdt met het gebruik van dit document.

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	LOCATIEBESCHRIJVING	6
2.1	Huidige situatie	6
2.2	Plannen.....	6
3	TOETSINGSKADER.....	8
3.1	Europese richtlijnen	8
3.2	Landelijk natuurbeloid- en wetgeving.....	8
3.2.1	<i>Wet Natuurbescherming 2017 (Wnb)</i>	<i>8</i>
3.2.2	<i>Natuurnetwerk Nederland.....</i>	<i>11</i>
3.2.3	<i>Omgevingsvisie en Omgevingsverordening (1 april 2019) en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).....</i>	<i>12</i>
4	RESULTATEN ONDERZOEK	14
4.1	Methode	14
4.2	Flora	14
4.3	Fauna	14
4.3.1	<i>Vogels</i>	<i>14</i>
4.3.2	<i>Vissen.....</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
4.3.3	<i>Amfibieën</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
4.3.4	<i>Reptielen.....</i>	<i>16</i>
4.3.5	<i>Grondgebonden zoogdieren.....</i>	<i>17</i>
4.3.6	<i>Vleermuizen.....</i>	<i>Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.</i>
4.3.7	<i>Overige soorten</i>	<i>18</i>
5	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	19
5.1	Conclusies en aanbevelingen.....	19
5.2	Algemene Zorgplicht	22
5.3	Specifieke Zorgplicht	22
5.4	Natuur-inclusief bouwen	22
6	BRONNEN	24

1 Inleiding

Aannemingsbedrijf Verburg B.V. is voornemens een wijziging van het bestemmingsplan in te dienen voor Westeinde 12 in Waarder. Binnen het plangebied worden 16 extra woningen gerealiseerd in de bestaande bebouwing. De gevels van de boerderij, zomerhuis en hooiberg blijven behouden. Daarentegen worden de gevels van de loods wel aangepast.

De initiatiefnemer van de voorgenomen plannen dient te verkennen of er mogelijk schadelijke gevolgen zijn voor beschermde natuurwaarden in het plangebied. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen beschermde soorten en beschermde gebieden.

Concreet betekent het dat nagegaan moet worden of:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Omgevingswet).
- Er schade optreedt aan beschermde dieren en/of planten. Beschermde plantensoorten mogen niet vernietigd of beschadigd worden. Beschermde diersoorten mogen niet gedood, verwond of opzettelijk verontrust worden. Daarnaast mogen hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen niet beschadigd, vernield, uitgethaald, weggenomen of verstoord worden en mogen hun eieren niet vernietigd of vernield worden;
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (eveneens toetsing Omgevingswet);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Nederland aangetast worden (Toepassing Omgevingsbeleid provincie Zuid-Holland).

Om te onderzoeken of bovenstaande bepalingen overtreden of aangetast worden dient het plangebied onderzocht te worden. Dit gebeurt middels een bureaustudie en veldonderzoek naar de aanwezige flora en fauna. Het onderzoek wordt uitgevoerd door een deskundige op het gebied van ecologie.

In januari 2024 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie verricht in het plangebied. Hierbij werd met name gelet op het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten. Daarnaast zijn de verschillende biotopen binnen het plangebied beoordeeld met betrekking tot potentieel voorkomende beschermde soorten.

Dit rapport geeft een overzicht van de voor het plangebied geldende natuurwetgeving, de aanwezigheid van beschermde gebieden in de nabije omgeving en de aanwezige en verwachte flora en fauna in het plangebied. Vervolgens wordt aangegeven of er bij het realiseren van de voorgenomen plannen schade verwacht wordt aan beschermde soorten. Met het oog op de algemene zorgplicht, die geldt voor alle planten- en diersoorten, worden waar mogelijk maatregelen beschreven, gericht op het voorkómen van schade. In het samenvattende schema op de volgende pagina wordt aangegeven of er overtreding plaatsvindt aan beschermde planten- en diersoorten en beschermde gebieden. Tevens worden enige aanbevelingen gedaan t.b.v. de zorg voor de biodiversiteit.

Conclusies en aanbevelingen

In onderstaand schema volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen uit hoofdstuk 5. Daarin wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen gevolgen zijn voor beschermde natuurgebieden of verbodsbepalingen worden overtreden.

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt op 1.4 km afstand tot het plangebied. Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck ligt op 6850 meter afstand tot het plangebied. In beide gebieden zijn habitattypen te vinden die stikstof gevoelig geacht worden. Voor deze afstand is er een stikstof berekening nodig. De berekening toont aan dat de totale stikstofdepositie, van zowel aanleg- als gebruiksfase, minder is dan 0,00 mol per hectare per jaar. Dit maakt dat er geen vergunningsplicht is in het kader van de Omgevingswet.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Bunzing, Dwergspitmuis, Egel, Haas, Woelrat, Bosmuis, Dwergmuis, Gewone bosspitsmuis, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos en Wezel geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Omgevingswet door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

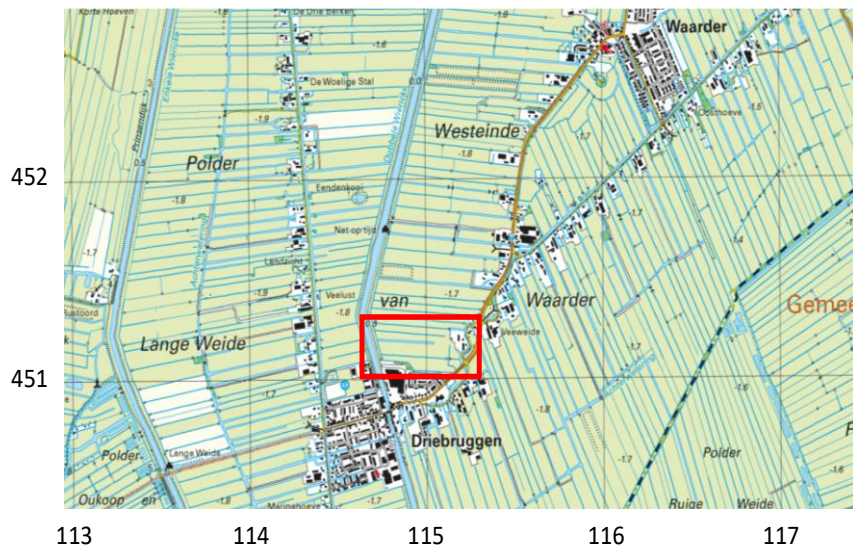
Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Omgevingswet hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
Vleermuizen 4.3.6	Nee, een aanvullende maatregel vanuit de zorgplicht is het uitvoeren van werkzaamheden gedurende het daglicht. Dit waarborgt de functionaliteit van het plangebied als potentieel foerageergebied voor vleermuizen.

2 Locatiebeschrijving

2.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in het kilometervak met de Amersfoortse coördinaten: 114, 451 en 115, 451 (zie figuur 1)

Het plangebied ligt ten oosten van de Dubbele Wiericke, ten westen van het Westeinde en ten noorden van het dorp Driebruggen. In het plangebied zijn vier verschillende gebouwen aanwezig 1. De loods, 2. De hooiberg, 3. Het zomerhuis en 4. De boerderij (zie figuur 4). De ondergrond van het plangebied is grotendeels verhard en bevat delen waar gras groeit. Als vegetatie zijn er verschillende bomen en cultivars aanwezig. Het plangebied wordt omringt door agrarisch grasland.

Figuur 1 Het plangebied (rode contour)

2.2 Plannen

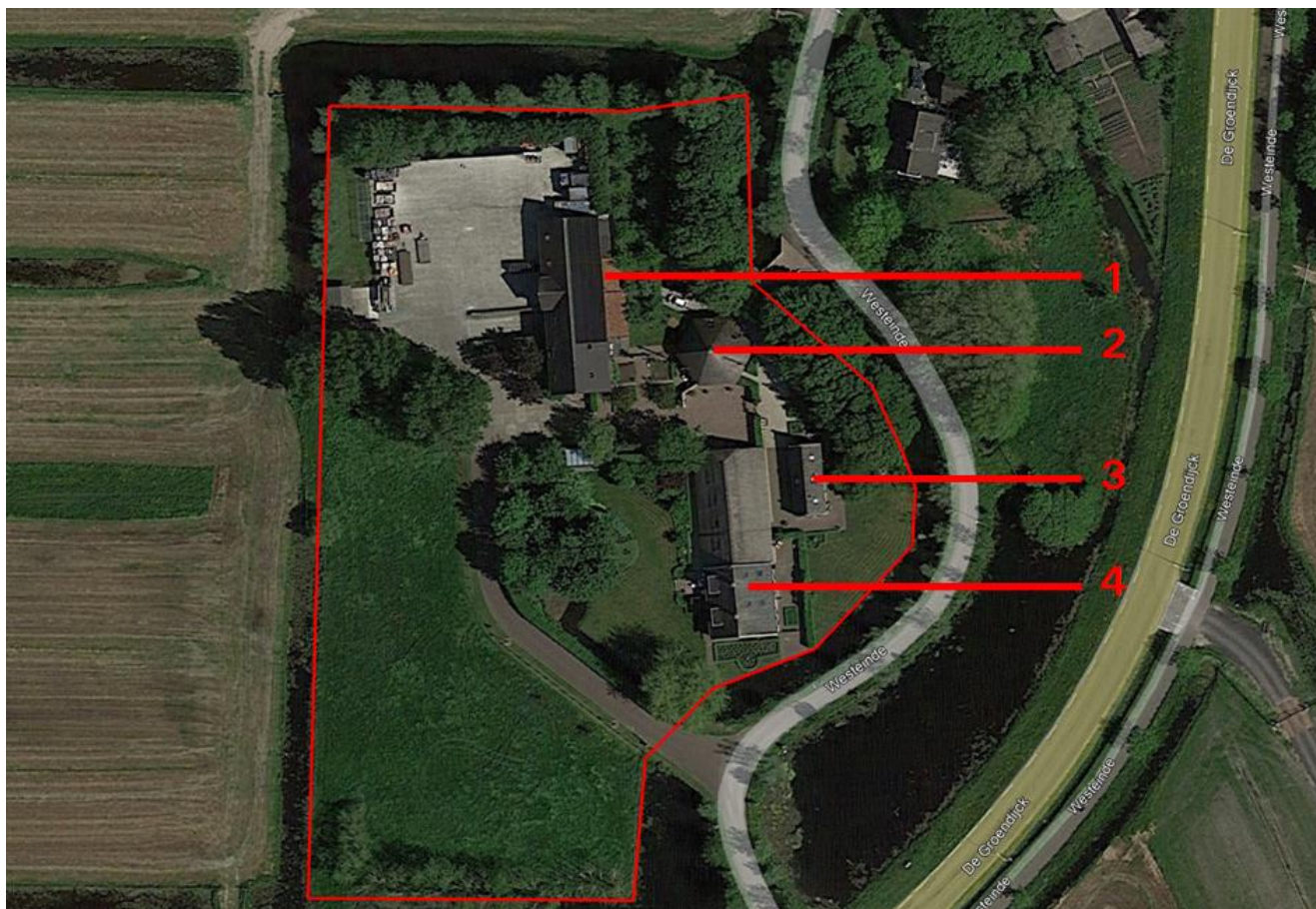
Aannemingsbedrijf Verburg B.V. is voornemens een wijziging van het bestemmingsplan in te dienen voor Westeinde 12 in Waarder. Binnen het plangebied worden 16 extra woningen gerealiseerd in de bestaande bebouwing. De gevels van de boerderij, zomerhuis en hooiberg blijven behouden. Daarentegen worden de gevels van de loods wel aangepast.

Figuur 2 Het plangebied gezien vanaf het Westeinde.

Figuur 3 De Loods waar de 16 extra woningen in gerealiseerd gaan worden.

Figuur 4 plangebied de aanwezige bebouwing 1. De loods (aan dit gebouw worden de werkzaamheden verricht), 2. De hooiberg, 3. Het zomerhuis en 4. De boerderij

3 Toetsingskader

3.1 Europese richtlijnen

Binnen de Europese Unie vormen de Natura 2000-gebieden een netwerk van beschermde natuur. Het doel van deze gebieden is het behoud van de biodiversiteit in Europa. Het beschermen van kwetsbare planten en dieren en hun leefgebieden is hierbij het uitgangspunt.

De richtlijnen zijn in Europa uitgewerkt in de Vogel- en Habitatrichtlijn. In de Nederlandse wetgeving zijn deze opgenomen in de Wet natuurbescherming. Deze wet is geïmplementeerd in de overkoepelende Omgevingswet. Deze wet is van kracht geworden op 1 januari 2024.

3.2 Landelijk natuurbeleid- en wetgeving

3.2.1 Omgevingswet 2024

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Wet Natuurbescherming is opgenomen in de Omgevingswet. Onder de noemer 'flora- en fauna-activiteiten' wordt getoetst of ingrepen of activiteiten van invloed zijn op beschermde gebieden, planten en diersoorten.

Natura 2000-gebieden

In Nederland zijn gebieden aangewezen als speciale beschermingszones. Deze gebieden vallen onder de Vogelrichtlijn en/of de Habitatrichtlijn en worden aangeduid als Natura 2000-gebieden. Voor deze gebieden zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd. Per provincie is het college van Gedeputeerde Staten verantwoordelijk voor het treffen van instandhoudingsmaatregelen en passende maatregelen. Tevens heeft de provincie de bevoegdheid om bijzondere landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen, mits deze niet reeds onder een Natura 2000-gebied vallen.

Activiteiten die mogelijk negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit van de natuurlijke habitats, of die habitats van soorten kunnen verslechteren of een significant verstorend effect zouden kunnen hebben op aangewezen soorten binnen een gebied, zijn vergunningsplichtig.

Stikstofdepositie

Sinds 2015 werkte de overheid met het Programma Aanpak Stikstof (PAS) aan minder stikstof in de natuur. In mei 2019 heeft de Raad van State geoordeeld dat dit programma niet meer gebruikt mag worden. In Provincie Zuid-Holland is afhankelijk van de omvang van het initiatief een stikstofdepositieberekening nodig.

Per 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering van kracht geworden. Hierin worden resultaatverplichtingen voor stikstofreductie genoemd voor 2025, 2030 en 2035. In deze wet gold een bouwvrijstelling. Deze gold voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten. In november 2022 heeft de Raad van State uitspraak gedaan betreffende de vrijstelling van de bouwfase. Deze vrijstelling voldoet niet aan het Europese Natuurbeschermingsrecht. In projecten dient zowel de bouwfase als de gebruiksfase berekend te worden. Aan de hand van het 'Stroomschema beoordeling WABO-aanvragen bouw voor nieuwe initiatieven met stikstofdepositie' kan bepaald worden of de berekening voor het betreffende initiatief noodzakelijk is.

Soorten

De soortenbescherming is bedoeld om in het wild levende planten- en diersoorten te beschermen als er werkzaamheden plaatsvinden in en rond het leefgebied van een soort. In de Omgevingswet worden drie beschermingsregimes onderscheiden; Europees beschermde soorten vallen onder beschermingsregime soorten 'Vogelrichtlijn (Wnb-vrl) en beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' (Wnb-hrl) en nationaal beschermde soorten vallen onder beschermingsregime 'andere soorten' (Wnb- andere soorten).

Werkzaamheden die schade kunnen veroorzaken aan soorten zijn, o.a.; (ver)bouwen, slopen, of wegen aanleggen, water dempen en graven. Voor werkzaamheden die geen schade veroorzaken aan beschermde soorten, hoeft vooraf niets geregeld te worden. Als het echter onmogelijk is om schade aan beschermde soorten te voorkomen, dan moet vooraf bepaald worden of er een vrijstelling geldt of dat er een vergunning moet worden aangevraagd (aanvraag flora- en fauna-activiteit).

De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of vergunning zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen.

Wanneer in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting schade ontstaat aan beschermde planten en dieren, is het mogelijk te werken met een goedgekeurde gedragscode die toepasbaar is voor de geplande activiteiten en de aangetroffen soorten. Indien dit niet het geval is en er schade ontstaat aan beschermde soorten dient een ontheffing te worden aangevraagd. Vergunning worden aangevraagd bij de provincie. De voorwaarden verbonden aan een vrijstelling of vergunning zijn afhankelijk van de mate van bescherming van de planten- en diersoorten die binnen het plangebied voorkomen. Een vergunning wordt alleen toegekend als de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar brengen.

Het tijdig integreren van ecologische maatregelen in het plan kan een vergunningsaanvraag mogelijk voorkomen. Hierbij gaat het om het consolideren van het leefgebied van populaties.

Deze maatregelen dienen voorafgaande aan de werkzaamheden uitgevoerd te worden om zo de functionaliteit van het plangebied voor de beschermde soort(en) ten allen tijden te behouden. Het gaat daarbij dus om het voorkómen van schade.

Deze ecologische maatregelen dienen opgesteld te worden door of in samenwerking met een ter zake kundige.

In het kader van de Omgevingswet zijn alle vogels beschermd. Tijdens het broedseizoen zijn de nesten van alle vogels beschermd en mogen niet verontrust worden. Nesten van sommige vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ten aanzien van jaarrond beschermde nesten worden vijf categorieën onderscheiden: nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (1), nesten van koloniebroeders die jaarlijks dezelfde vaste broedplaats hebben (2), nesten van vogels die niet in kolonie broeden maar wel jaarlijks dezelfde vaste broedplek hebben (3), nesten van vogels die jaarlijks gebruik maken van hetzelfde nest (4) en ten slotte nesten van vogels die geneigd zijn terug te keren naar de broedplek van het vorige jaar, maar wel flexibel genoeg zijn om zich elders te vestigen indien nodig (5). De nesten van de vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. De nesten van de soorten in categorie (5) zijn jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn of als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Algemene zorgplicht (artikel 1.6 en 1.7)

Voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten, of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Houtopstanden, hout en houtproducten

Het is verboden om een houtopstand buiten de grenzen van de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te kappen, zonder hier voorafgaande aan de werkzaamheden melding van te doen bij Gedeputeerde Staten. Indien er houtopstand gekapt moet worden geldt er een herplantplicht.

Let wel, hakhoutbeheer geldt als bestendig beheer. Het gaat om kappen ter verwijdering op korte of langere termijn.

Toetsing Omgevingswet – Natura2000

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied of bijzondere provinciale natuurgebied.

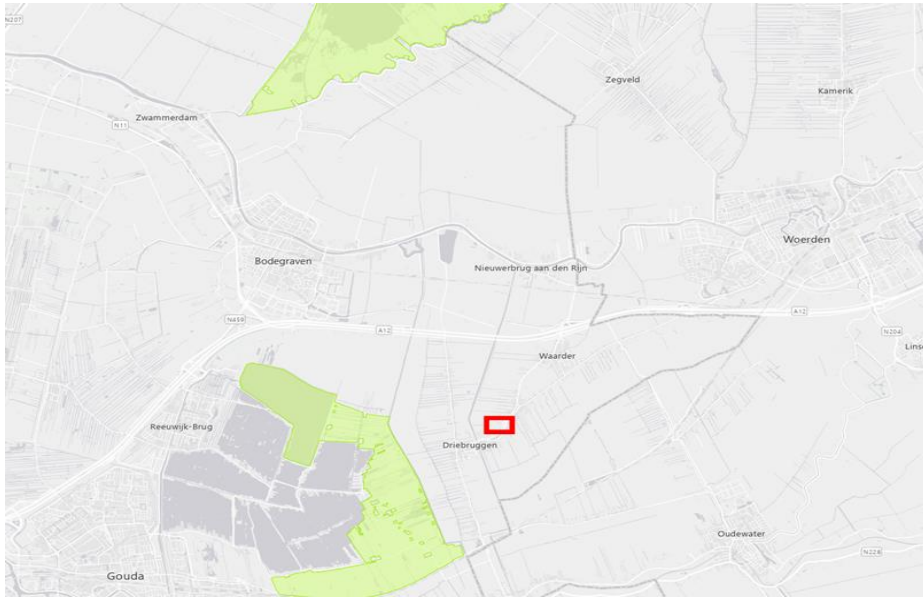
Het meest nabij gelegen Natura2000-gebieden zijn het Nieuwkoopse Plassen & De Haeck gebied het Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein gebied (zie figuur 6). Het plangebied bevindt zich op 1450 meter afstand Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein gebied van op ca. 6580 meter van het Nieuwkoopse Plassen & De Haeck gebied. In deze Natura2000-gebieden zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig of aangemeld.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein zijn Bittervoorn, Kleine modderkruiper, Platte schijfhoren, Kleine zwaan, Smient, Krakeend en Slobeend.

Doelsoorten van het Natura2000-gebied 'Nieuwkoopse Plassen & De Haeck' zijn: Noordse woelmuis, Bittervoorn, Gestreepte waterroofkever, Groenknolorchis, Kleine modderkruiper, Meervleermuis, Platte schijfhoren, Rivierdonderpad, Zeggekorfslak, Grote zilverreiger, Kolgans, Krakeend, Purperreiger, Rietzanger, Roerdomp, Smient, Snor, Zwarte stern en Zwartkopmeeuw.

Een deel van deze doelsoorten komt uitsluitend voor binnen het Natura2000-gebied. Andere soorten, zoals Smient, Krakeend, Grote zilverreiger en Kolgans foerageren ook in de ruimere omgeving van het Natura2000-gebied. Het plangebied is niet geschikt voor deze wetlandsoorten als foerageergebied. Het agrarische gebied rondom het plangebied is wel geschikt als foerageergebied maar hier zullen geen werkzaamheden plaats vinden.

Negatieve effecten op de doelsoorten van de Natura 2000-gebieden kunnen derhalve niet aan de orde zijn.

Figuur 6 Ligging Natura 2000-gebieden t.o.v. plangebied (bron: www.pzh.nl)

Stikstofdepositie

Voor het project is een stikstof berekening uitgevoerd voor de aanleg- en gebruiksfase van het project. Deze berekening concludeert dat het voorgenomen plan niet zal leiden tot significant negatieve effecten op de omliggende beschermde Natura 2000-gebieden. De totale stikstofdepositie, van zowel aanleg- als gebruiksfase, is minder dan 0,00 mol per hectare per jaar. Dit maakt dat er geen vergunningsplicht is in het kader van Omgevingswet. De stikstofemissie is geen belemmering voor het project. Zie voor de verdere berekening de bijgeleverde documenten van Stalbouw.nl

Het plangebied ligt binnen de bebouwde kom van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Er is geen sprake van het kappen van houtopstanden. De herplantplicht in het kader van de Wet Natuurbescherming is daarom niet aan de orde.

Toetsing Omgevingswet-soorten

Een uitgebreide beschrijving van de flora en fauna binnen het plangebied is te vinden in hoofdstuk 4.

3.2.2 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, in de wet benoemd als de (voormalige) Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een netwerk van natuurgebieden in Nederland om de biodiversiteit te behouden en te versterken. Via dit netwerk kunnen planten en dieren zich verspreiden, waardoor de kans op uitsterven of inteelt verkleind wordt. De NNN bestaat uit:

- Natura 2000 gebieden;
- bestaande natuurgebieden, zoals de Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, die beheerd worden volgens agrarisch natuurbeheer en;
- grote wateren, zoals meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en Waddenzee.

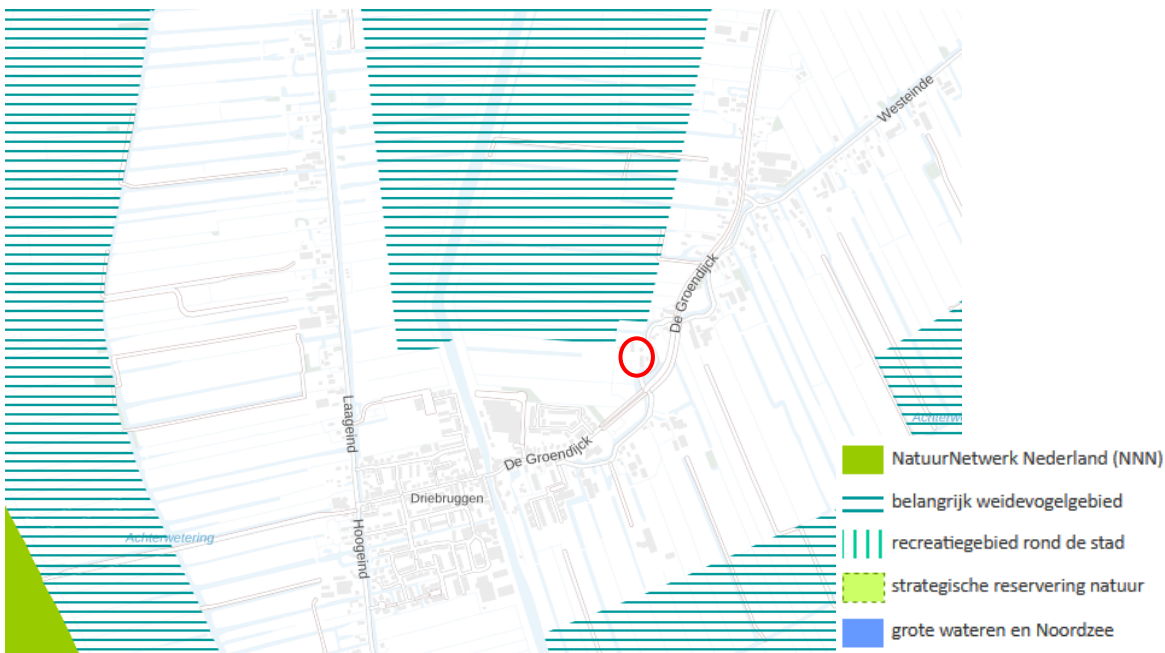
De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan van 1990, en via de planologische kernbeslissing Nota Ruimte van de voormalige Ministeries van VROM, LNV, V&W en EZ (2006) voortgezet in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, opgesteld door het Ministerie van I&M (2012). In 1995 werden de doelsoorten en

natuurdoeltypen gedefinieerd, die in 2000 werden doorgevoerd in de provinciale plannen. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de uitvoering van de NNN.

De natuur in de NNN is beschermd middels een 'nee, tenzij'-regime. Binnen de NNN zijn nieuwe projecten, plannen en handelingen met een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN niet toegestaan, tenzij er sprake is van een groot openbaar belang en reële alternatieven ontbreken. Eventuele schade moet zoveel mogelijk worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Toetsing Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied maakt geen deel uit van een NNN-gebied (zie figuur 7). Ook zijn er geen bijzondere landschapselementen aanwezig in het plangebied. De ruimtelijke ingrepen die verband houden met verbouwen van de aanwezige bebouwing zal vanwege de ligging van het plangebied geen schade veroorzaken aan de NNN.

Figuur 7: Ligging NNN-gebieden en belangrijk weidevogelgebied t.o.v. het plangebied (bron: www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl)

3.2.3 Omgevingsvisie en interim Omgevingsverordening Provincie Zuid-Holland

Op 1 april 2019 is het Omgevingsbeleid in werking getreden (geconsolideerd 1 april 2023). In het Omgevingsbeleid heeft de Provincie Zuid-Holland verschillende beleidsplannen voor de fysieke leefomgeving samengebracht. De voorheen fungerende Visie ruimte en mobiliteit (VRM) is ook opgenomen in het Omgevingsbeleid. Met dit nieuwe beleid heeft de provincie voorgesorteerd op de Omgevingswet die 1 januari 2024 in werking is getreden. Het Omgevingsbeleid bestaat uit de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening.

In het nieuwe Omgevingsbeleid zet de provincie in op een betere relatie tussen stad en land. En ook is het doel een betere samenhang tussen de verschillende functies binnen de groene ruimte, zoals landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie te realiseren. Er moet een samenhangend stelsel komen van de verschillende groene ruimtes en de stad, de zogenoemde groenblauwe structuur. Bescherming van natuurgebieden en het Natuurnetwerk Nederland zijn hiervan belangrijke onderdelen.

Het ontwikkelen van nieuwe plannen kan inbreuk maken op te beschermen waarden in het landschap. In sommige gevallen is het noodzakelijk dat er compensatie plaatsvindt als er specifieke natuur-, recreatie- of landschapswaarden verloren gaan. GS heeft hiervoor in mei 2013 de beleidsregel compensatiebeginsel natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013 vastgesteld. Deze beleidsregel is opgenomen in de Omgevingsverordening.

In deze beleidsregel is voor een aantal gebieden compensatie noodzakelijk bij het verlies van ecologische waarden. Dit zijn;

- het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS);
- de belangrijke weidevogelgebieden;
- de recreatiegebieden om de stad;
- strategische reservering natuur;
- de karakteristieke landschapselementen.

Voor Rode lijstsoorten met een nationaal belang (bijlage IX van het besluit activiteiten leefomgeving (BAL)) of een vogel van de vogelrichtlijn gelden specifieke beschermingsregels.

Toetsing Omgevingsvisie en Omgevingsverordening en Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland

Bovenstaande elementen zijn in en rond het plangebied niet in de directe omgeving aanwezig (zie figuur 7). Er zal daardoor geen schade kunnen ontstaan door de geplande werkzaamheden. De afstand tot het dichtstbijzijnde weidevogelgebied is 15 meter. Vanwege de aard van de werkzaamheden, interne verbouwing, zullen deze geen invloed hebben op het belangrijk weidevogelgebied. Rode lijstsoorten worden binnen het plangebied niet verwacht. Zie hiervoor hoofdstuk 4.

4 Resultaten onderzoek

4.1 Methode

Voordat begonnen is met het verkennend veldonderzoek, is een korte, grondige bureaustudie uitgevoerd, waarbij diverse internetsites, relevante artikelen en verspreidingskaarten (o.a. RAVON) zijn geraadpleegd, om te bepalen welke beschermde planten- en diersoorten in het plangebied zouden kunnen voorkomen. Soorten die op een afstand van 0 tot 1km zijn waargenomen, worden in dit rapport behandeld. Indien relevant worden soorten op een afstand van 1 tot 5km ook genoemd. De bureaustudie dient ertoe een meer gerichte, effectieve en efficiënte veldinventarisatie te kunnen uitvoeren.

Op 15 januari 2024 hebben gekwalificeerde medewerkers van Watersnip Advies een Flora- en fauna-inventarisatie gedaan in het plangebied. Tevens is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. Hierbij is er gezocht naar sporen die duiden op aanwezigheid van vleermuizen (bijv. uitwerpselen).

4.2 Flora

Aangetroffen plantensoorten tijdens de inventarisatie zijn Els, Engels raaigras, Hedera, Populier, Wilg en cultivars, zoals fruitbomen. Er zijn binnen het plangebied geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Er is binnen het plangebied ook geen geschikt biotoop aanwezig voor beschermde plantensoorten, die vaak specifieke eisen stellen aan hun leefomgeving. Beschermde plantensoorten worden daarom niet verwacht binnen het plangebied.

4.3 Fauna

4.3.1 Vogels

Tijdens de inventarisatie zijn verschillende algemene vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied, zoals Ekster, Grauwe gans, Huismus, Koolmees, Kraai, Knobbelzwaan, Meerkoet en Wilde eend. Alle vogels zijn beschermd in het kader van de Omgevingswet. De nesten van alle vogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen niet opzettelijk verontrust worden. Er zijn geen broedende vogels aangetroffen, omdat de inventarisatie buiten het broedseizoen is uitgevoerd. De bomen binnen het plangebied zijn wel geschikt als broedlocatie voor vogels. Deze bomen blijven behouden in het plangebied.

Nesten van enkele vogelsoorten, zoals Gierzwaluw, Huismus en verschillende uilensoorten, zijn jaarrond beschermd.

Gierzwaluwen en huismussen maken gebruik van menselijke bebouwing voor nestlocaties. Ze broeden hierbij voornamelijk in de ruimtes onder dakpannen. De muren van alle aanwezige gebouwen zijn opgebouwd uit bakstenen. Op de muren van de loods en hooiberg bevindt zich nog een houten afwerking. Het dak van de loods, het zomerhuis, en een deel van de boerderij bestaat uit dakpannen. Deze dakpannen zijn strak tegen elkaar aangelegd en zijn afgewerkt met hout of vogelwering, hierdoor is er geen toegang onder het dak (zie figuur 8 en figuur 9). Het dak van de hooiberg en een deel van de boerderij zijn gemaakt van riet. Tussen het rieten dak is een houten plaat gevestigd en het dak is afgewerkt met hout (zie figuur 10 en 11). Dit voorkomt toegang tot onder het dak.

Figuur 8: Vogelwering aanwezig bij een gebouwen in het plan gebied.

Figuur 9: Afwerking met hout bij een gebouw met dakpannen in het plangebied.

Figuur 10: Afwerking met hout bij een gebouw met een rieten dak in het plan gebied.

Figuur 11: Houten plaat tussen het rieten dak.

Er zijn tijdens het veldbezoek ook geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. De bebouwing in het plangebied biedt geen mogelijkheid voor nestlocaties van de Huismus en Gierzwaluw. Nestlocaties voor deze soorten kunnen dus uitgesloten worden.

Het plangebied is wel geschikt voor andere vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals roofvogels en uilensoorten. Deze soorten kunnen de bomen in het plangebied gebruiken als nestlocatie.

Binnen het plangebied zijn echter geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen. Bomen in het plangebied die kunnen fungeren als locaties voor jaarrond beschermde nesten van uilen en/of roofvogels, worden niet aangetast.

4.3.2 *Vissen*

Uit de bureaustudie blijkt dat er geen beschermde vissoorten voorkomen in de nabije omgeving van het plangebied (0-1km). Het aanwezige water wordt niet aangetast.

4.3.3 *Amfibieën*

Tijdens de veldinventarisatie zijn geen beschermde amfibieën aangetroffen binnen het plangebied. Uit de bureaustudie blijkt dat Bruine kikker, Meerkikker, Gewone pad en Kleine watersalamander voorkomen in de directe omgeving van het plangebied (Wnb-andere) (0-1km). Voor deze soorten geldt in het kader van de Omgevingswet een algemene vrijstelling in de provincie Zuid-Holland. Deze soorten staan wel op de Rode Lijst. In het plangebied zijn geen geschikte biotopen gevonden voor deze soorten. Deze rode lijstsoorten worden derhalve niet verwacht in de bebouwing binnen het plangebied. Specifieke maatregelen zijn daarom niet aan de orde.

Uit de bureaustudie blijkt dat andere beschermde soorten die rond het plan gebied kunnen voorkomen zijn Heikikker (Rode lijst status 'thans niet bedreigd') en Rugstreeppad (Rode lijst status 'gevoelig') (Wnb-hrl) (0-1km). Beide soorten staan op de Rode Lijst.

De Heikikker komt voor in o.a. vochtige heidegebieden en hoog- en laagveengebieden. Hij geeft de voorkeur aan schrale omstandigheden. Voor de voortplanting is hij afhankelijk van ondiep zuur (pH 4 – 5,5) water met oevervegetatie. Verder moet er voldoende ruige en structuurrijke vegetatie aanwezig zijn waar deze kikker kan schuilen tegen predatoren. Het gewenst schrale, voedselarme habitat voor de Heikikker ontbreekt. De oevers rond het plangebied beschikken niet over de benodigde vegetatie. Het voorkomen van de Heikikker in het plangebied is daarom uitgesloten.

De Rugstreeppad komt voornamelijk voor op zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Ook overgangen in het landschap als dijktafsluitingen en de grenzen tussen bovenland en droogmakerij vindt de Rugstreeppad aantrekkelijk als leefgebied. Voor de voortplanting maakt de Rugstreeppad gebruik van ondiepe plassen en poelen om haar eieren in af te zetten. De Rugstreeppad maakt voor de overwintering gebruik van rommelhoekjes met opgeslagen stenen of van braakliggende zandhopen, waarin hij zich makkelijk kan ingraven. Deze biotopen zijn niet waargenomen in het plangebied, wat de aanwezigheid van de Rugstreeppad momenteel doet uitsluiten.

Op het moment dat er binnen het plangebied hopen zand voor langere tijd braak komen te liggen en regenwater kan stagneren, wordt het gebied mogelijk wel aantrekkelijk als voortplantings- en overwinteringsgebied. De Rugstreeppad staat erom bekend dat hij lange afstanden kan afleggen op zoek naar een geschikte overwinteringslocatie. Voorzichtigheid tijdens de werkzaamheden is geboden zodat er geen biotopen voor de Rugstreeppad kunnen ontstaan.

4.3.4 *Reptielen*

Tijdens de inventarisatie zijn geen beschermde reptielen aangetroffen. Uit de bureau blijkt dat de Ringslang (Rode lijst status 'kwetsbaar') (Wnb-andere soorten) (0-1km) kan voorkomen in het plan gebied. De Ringslang is aanwezig op de Rode Lijst.

De Ringslang is een watergebonden soort. Deze soort heeft rijk begroeide oevers nodig om in te jagen en om zich te kunnen verschuilen. Voor de voortplanting maakt deze soort gebruik

van compacte broeihopen van takken, stro en bladeren. De oevers rond het plangebied bieden niet de juiste vegetatie voor de Ringslang. Tevens zijn er geen broeihopen aangetroffen. Dit maakt dat de aanwezigheid van de Ringslang in het plangebied kan worden uitgesloten.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor andere beschermde reptielen. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.5 Grondgebonden zoogdieren

Uit de bureaustudie blijkt dat er meerdere beschermde zoogdieren voorkomen in de omgeving van het plangebied, namelijk Bunzing, Dwergspitmuis, Egel, Haas, Woelrat (0-1km), Bosmuis, Dwergmuis, Gewone bosspitsmuis, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos en Wezel (1-5km). Voor deze soorten geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Omgevingswet in de provincie Zuid-Holland. Deze soorten staan wel op de Rode Lijst. In de bebouwing van het plangebied zijn geen geschikte biotopen gevonden voor deze soorten. Deze rode lijstsoorten worden derhalve niet verwacht in het plangebied. Specifieke maatregelen zijn daarom niet aan de orde.

Tevens blijkt uit de bureaustudie dat de Otter (Wnb-hrl) (0-1km) voorkomt in de omgeving van het plangebied.

De Otter leeft in oevers met voldoende oeervervegetatie om te schuilen en te rusten. Hij komt o.a. voor in meren, plassen, rivieren, kanalen, beken en moerassen. Hij heeft de voorkeur voor schoon, zoet water. Het plangebied biedt vanwege de cultuurdruk geen geschikte biotoop voor de Otter, deze soort is daardoor uitgesloten is in het plangebied.

Er is binnen het plangebied geen geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde zoogdieren. Deze worden hier derhalve niet verwacht.

4.3.6 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld in deze rapportage. Alle vleermuizen die voorkomen in Nederland zijn beschermd (Wnb-hrl).

Uit de bureaustudie blijkt dat er verschillende beschermde vleermuissoorten voorkomen in de omgeving van het plangebied, zoals Laatvlieger (0-1km), Gewone dwergvleermuis, Gewone grootoorvleermuis, Meervleermuis, Rosse vleermuis, Ruige dwergvleermuis en Kleine dwergvleermuis (1-5km).

Tijdens de veldinventarisatie is een indicierend vooronderzoek uitgevoerd met betrekking tot vleermuizen. Hierbij is middels de checklist van het Vleermuisprotocol van de Gegevensautoriteit Natuur geïnventariseerd welke functies het plangebied ten aanzien van vleermuizen zou kunnen vervullen. In het kader van het vleermuisprotocol is een bouwkundige inspectie uitgevoerd.

Vleermuizen kunnen gebruikmaken van boomholtes en bebouwing al verblijfplaats.

Vleermuis verblijfplaatsen in bebouwing zijn voornamelijk te vinden onder dakpannen of in spouwmuren.

De muren van alle aanwezige gebouwen zijn opgebouwd uit bakstenen. Op de muren van de loods en hooiberg bevindt zich nog een houten afwerking. De spleten die de houten afwerking creëerden zijn dicht gestopt met kit waardoor vleermuizen niet onder de houten

constructie kunnen komen (zie figuur 12). In de muren waren geen open stootvoegen of andere manieren aanwezig die toegang voor vleermuizen naar de spouw zouden kunnen bieden (zie figuur 13). Het dak van de loods, het zomerhuis, en een deel van de boerderij bestaat uit dakpannen. Deze dakpannen zijn strak tegen elkaar aangelegd en zijn afgewerkt met hout of vogelwering, hierdoor is er geen toegang onder het dak (zie figuur 8 en figuur 9). Het dak van de hooiberg en een deel van de boerderij zijn gemaakt van riet. Tussen het rieten dak is een houten plaat bevestigd en het dak is afgewerkt met hout (zie figuur 10 en 11). Dit voorkomt toegang tot onder het dak. de aanwezigheid van vleermuizen in het gebouw kan worden uitgesloten.

Figuur 12: Houten afwerking op een van de gebouwen in het plangebied.

Figuur 13: Stenen muur van een van de gebouwen in het plangebied

Er zijn een aantal bomen in het gebied aanwezig waar vleermuizen zouden kunnen foerageren. Deze bomen blijven bestaan en worden niet aangetast in het project. Hiermee blijft de mogelijke functie als foerageergebied bestaan. Vanuit de algemene zorgplicht wordt geadviseerd om werkzaamheden tijdens het daglicht uit te voeren zodat de functionaliteit als foerageergebied gewaarborgd blijft.

4.3.7 Overige soorten

Uit de bureaustudie blijkt dat Platte schijfhoren (Rode lijst status 'kwetsbaar') (Wnb-hrl) (0-1km), Groene glazenmaker (Rode lijst status 'bedreigd') (Wnb-hrl), Grote Vos (Rode lijst status 'ernstig bedreigd') (Wnb-andere soorten) (1-5km). Al deze soorten zijn aanwezig op de Rode Lijst.

De Platte schijfhoren leeft in water met een goed ontwikkelde watervegetatie en een goede waterkwaliteit. De werkzaamheden in het plangebied zullen geen invloed hebben op het omringende water. Schade aan de gunstige staat van instandhouding, van de populatie van de Platte schijfhoorn, is uitgesloten.

De Groene glazenmaker is voor zijn voortplanting afhankelijk van de waterplant Krabbenscheer. In het water rond het plangebied was geen krabbenscheer aanwezig, hiermee kan de aanwezigheid van de Groene glazenmaker uitgesloten worden.

De Grote vos is een zwervende vlinder. Hij leeft van sap van honingdauw, bloedende bomen en rottend fruit. De werkzaamheden zullen geen verandering brengen in het potentieel leefgebied. Schade aan de gunstige staat van instandhouding, van de populatie van de Grote vos, is uitgesloten.

Op basis van de biotoopkenmerken worden binnen het plangebied geen andere beschermde insecten, vlinders of andere ongewervelde soorten verwacht.

5 Conclusies en aanbevelingen

In dit hoofdstuk volgt een opsomming van de conclusies en aanbevelingen. Daarin wordt aangegeven of er bij het realiseren van de nieuwbouwplannen gevolgen zijn voor beschermde natuurgebieden of verbodsbepalingen worden overtreden.

In de onderste tabel staan de soortgroepen die aanvullende maatregelen vereisen.

5.1 Conclusies en aanbevelingen

Natuurgebieden H.3	Gevolgen
Natura2000 §3.2.1	
- Habitattypen	Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt op 1.4 km afstand tot het plangebied. Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck ligt op 6850 meter afstand tot het plangebied. In beide gebieden zijn habitattypen te vinden die stikstof gevoelig geacht worden. Voor deze afstand is er een stikstof berekening nodig. De berekening toont aan dat de totale stikstofdepositie, van zowel aanleg- als gebruiksfase, minder is dan 0,00 mol per hectare per jaar. Dit maakt dat er geen vergunningsplicht is in het kader van de Omgevingswet.
- Soorten	Nee
NNN-gebieden §3.2.2	Nee
Omgevingsvisie/verordening §3.2.3	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen
Algemeen §4.3.3 en 4.3.5	Voor de beschermde soorten, Bastaardkikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Bunzing, Dwergspitmuis, Egel, Haas, Woelrat, Bosmuis, Dwergmuis, Gewone bosspitsmuis, Hermelijn, Huisspitsmuis, Konijn, Ree, Rosse woelmuis, Veldmuis, Vos en Wezel geldt een algemene vrijstelling in het kader van de Omgevingswet door de provincie Zuid-Holland. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.
Flora §4.2	Nee
Jaarrond beschermde nesten §4.3.1	Nee
Vissen §4.3.2	Nee
Reptielen §4.3.4	Nee
Zoogdieren §4.3.5	Nee
Overige soorten §4.3.7	Nee

Soortgroep H.4	Overtreding verbodsbepalingen, aanvullende maatregelen vereist
Vogels §4.3.1	Nee. Indien bomen en struiken verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Wet natuurbescherming wordt voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van 15 maart tot 15 juli. De Omgevingswet hanteert echter geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.
Amfibieën §4.3.3	Nee, mits voorkomen wordt dat er gedurende de voortplantingsperiode van de Rugstreeppad (globaal half april – augustus) water stagneert en er plassen en poelen ontstaan waar de Rugstreeppad haar eieren in af kan zetten. Tevens dient voorkomen te worden dat er lang zand/grond braak ligt gedurende de overwinteringsperiode (globaal van november – maart). Dit om ingraven voor overwintering te voorkomen.
Vleermuizen 4.3.6	Nee, een aanvullende maatregel vanuit de zorgplicht is het uitvoeren van werkzaamheden gedurende het daglicht. Dit waarborgt de functionaliteit van het plangebied als potentieel foerageergebied voor vleermuizen.

5.2 Algemene Zorgplicht

Voor planten- en diersoorten geldt in het kader van de Wet Natuurbescherming de algemene zorgplicht (artikel 1.11). Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen kan hebben voor flora en/of fauna, deze handelingen achterwege dient te laten of verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt. In het kader van de zorgplicht wordt geadviseerd bij daglicht te werken om de functionaliteit van het foerageergebied voor vleermuizen te behouden.

5.3 Specifieke Zorgplicht

Voor Rode lijstsoorten dienen specifieke maatregelen genomen te worden als deze verwacht worden in het plangebied. In de bebouwing van het plangebied zijn geen geschikte biotopen gevonden voor rode lijstsoorten en worden derhalve niet verwacht. Specifieke maatregelen zijn daarom niet aan de orde.

5.4 Natuur-inclusief bouwen

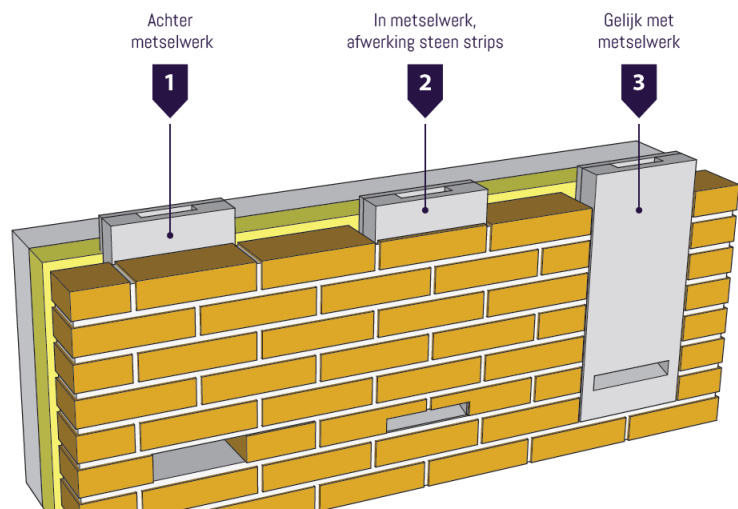
De ontwikkelaar/initiatiefnemer heeft de intentie om 16 extra woningen te realiseren in bestaande bebouwing. Tijdens de verbouwing gaat de gevel van de loods aangepast worden. Watersnip Advies stimuleert natuur inclusief bouwen voor een betere samenleving tussen mens en natuur.

Het is nodig natuur-inclusief te bouwen met het oog op de biodiversiteit en in dit kader een aantal gewenste voorzieningen te integreren voor Huismus, Gierzwaluw en vleermuizen:

- Het uitvoeren van werkzaamheden gedurende het daglicht om de functie als foerageergebied voor vleermuizen te waarborgen,
- Voor de Huismus wordt ruimte beschikbaar gehouden onder onderste twee rijen dakpannen. De huidige aanwezige vogelwering zal verwijderd worden. Op een aantal plaatsen worden nestkasten ingebouwd,
- Voor de Gierzwaluw worden holle inbouwstenen ingemetseld in de randen van de zijgevels en worden vogelweringen verwijderd,
- Voor vleermuizen worden kasten ingemetseld in de spouw op diverse plaatsen en op een aantal zijgevels vleermuiskasten geplaatst (zie figuur 13). Aanbevolen wordt: voorzieningen voor de Gewone dwergvleermuis, voor de Laatvlieger en in beperkte mate voor de Ruige dwergvleermuis.

Enkele aanbieders van producten zijn Faunaprojecten.nl, Veldshop.nl, Vivarapro.nl
Tips en verhalen voor natuur-inclusief bouwen zijn te vinden op www.bouwnatuurinclusief.nl

Wat betreft straatverlichting wordt geadviseerd om amberkleurige Led-verlichting te plaatsen die voornamelijk naar beneden gericht is. Dit om verstoring door licht voor foeragerende vleermuizen te vermijden.

Figuur 13 : Mogelijkheden plaatsing van vleermuiskasten in een gevel

6 Bronnen

Geraadpleegde literatuur

1. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, *Wet van 16 december 2015, houdende regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming)*, dec 2015
2. Ecologica, *Wet natuurbescherming, samenvatting wijzigingen natuurwetgeving*, 5 november 2018
3. Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
4. Norren, E. van, J. Dekker en H. Limpens, 2020. *Basisrapport Rode Lijst Zoogdieren 2020 volgens Nederlandse en IUCN-criteria*. Rapport 2019.026. Zoogdierverseniging, Nijmegen
5. Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, *Vleermuisprotocol 2021*, januari 2021
6. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsvisie, Omgevingsbeleid Zuid-Holland*, geconsolideerd vanaf 1 april 2023
7. Provincie Zuid-Holland, *Omgevingsverordening Zuid-Holland*, geconsolideerd vanaf 1 april 2023
8. Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid, *Stroomschema beoordeling stikstofdepositie bij initiatieven voor woningbouwprojecten*, versie 22 februari 2023.
9. '© NDFF - quickscanhulp.nl 9 januari 2024
10. Stalbouw.NL, *Effecten depositie plan Westeinde 12 Waarder*, rapport uitgebracht op 19 januari 2024

Geraadpleegde internetsites:

11. topokaartnederland.nl/
12. www.rijksoverheid.nl
13. www.bij12.nl
14. www.regelink.net
15. www.ravon.nl
16. www.vleermuis.net
17. www.zuid-holland.nl
18. www.zoogdierverseniging.nl
19. www.ruimtelijkeplannenzuidholland.nl/omgevingsbeleid/
20. www.arcgis.com/home/webmap/viewer.html
21. www.waarneming.nl

Watersnip Advies

Advies voor ecologie, landschap, water en recreatie

Watersnip v.o.f.

's-Gravenbroekseweg 154

2811 GK Reeuwijk

KvK 76653862

+31 (0)182-395460

www.watersnipadvies.info

advies@watersnip.info

